

Seat No	
---------	--

B.A.-I Semester-II Examination **November/December 2024**

Economics (Major) Paper-III
Indian Economy-II: MMECO01203
Subject Code: 230308

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

12 DEC 2024

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Rapid Industrialization is required for solve -----problem in India.
A) Capital B) Unemployment C) Investment D) Productivity
- 2 ----- mission has been started on 25th September, 2014 by the Government of India for the 'Central Place of Production' to India.
A) Make in India B) Start up India (C) Stand up India D) All of above
- 3 Industrialization is an important means to solve the problem of -----
A) Poverty B) Unemployment C) Regional imbalances D) All of the above
- 4 First Industrial policy was declared on ----- in India.
A) April 6, 1948 B) May 9, 1951 C) January 26, 1950 D) August 15, 1947
- 5 ----- is the most popular insurance company in India.
A) Life Insurance Corporation B) Tata AIG C) Bajaj D) None of these
- 6 Unit Trust of India (UTI) is established in -----
A) 1948 B) 1955 C) 1964 D) 1972
- 7 -----facility is important for production of goods and services.
A) Educational B) Transport C) Mobile D) Posts
- 8 Number of multinational companies increased in India after----- policy.
A) Economic B) Private C) Liberalization D) Global
- 9 ----- parts of Structural Adjustment Programme in the process of liberalization.
A) Fiscal Reforms B) Privatizations C) Financial Reforms D) All of above
- 10 Liberalization is introduced in ----- policy in India after 1991.
A) Economic B) Social C) External D) None of these
- 11 ----- means to expand the economic activities out of the political borders of country.
A) Liberalization B) Globalization C) Privatization D) None of these

- 12 According to the WTO report 2021-22, India was ranked ----- in service exports
A) 8 B) 10 C) 12 D) 7
- 13 Agricultural crises is the effect of -----
A) Privatization, Liberalization, Globalization B) Abolish of quantitative restrictions C) Reduce subsidies D) All of above
- 14 Agriculture is the largest ----- sector business in India.
A) Government B) Cooperative C) Private D) Mixed
- 15 ----- factors are responsible to Green Revolution in India.
A) Hybrid seeds B) Chemical factors C) Technology D) All of Above

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Agriculture Risk Management
- 2 Importance of Transport
- 3 Importance of Information Technology in India
- 4 Goods and Service Tax

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the Causes of Green Revolution.
- 2 State the demerits of multinational corporation.
- 3 State the Importance of Insurance.
- 4 Discuss the positive impact of liberalization on Indian economy.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Discuss the role of multinational corporation.
- 2 What is mean by Tourism Industry ? Describe the Importance of Tourism Industry of India.

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१५

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- 1 भारतात ----- समस्या सोडविण्यासाठी जलद औद्योगिकीकरणाची आवश्यकता आहे.
अ) भांडवलाची ब) बेरोजगाराची क) गुंतवणुकीची ड) उत्पादकतेची
- 2 २५ सप्टेंबर २०१४ मध्ये भारत सरकारने भारताला 'उत्पादनाचे केंद्रस्थान' बनविण्याच्या उद्देशाने ----- अभियान सुरु केले होते.
अ) मेक इन इंडिया ब) स्टार्ट अप इंडिया क) स्टँड अप इंडिया ड) वरील सर्व
- 3 औद्योगीकरण हे सोडवण्याचे महत्वाचे साधन आहे.
अ) दारिद्र्य ब) बेरोजगारी क) प्रादेशिक असमतोल ड) वरीलपैकी सर्व
- 4 भारतात पहिले औद्योगिक धोरण रोजी जाहीर करण्यात आले.
अ) ६ एप्रिल १९४८ ब) ९ मे १९५१ क) २६ जानेवारी १९५० ड) १५ ऑगस्ट १९४७
- 5 ----- ही भारतातील सर्वात लोकप्रिय विमा कंपनी आहे.
अ) आयुर्विमा महामंडळ ब) टाटा एआयजी क) बजाज ड) यापैकी नाही.
- 6 युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया (युटिआय) ची स्थापना ----- साली झाली.
अ) १९४८ ब) १९५५ क) १९६४ ड) १९७२
- 7 वस्तू आणि सेवांच्या उत्पादनासाठी ----- सुविधा महत्वाची आहे.
अ) शिक्षण ब) दळणवळण क) मोबाईल ड) पोस्ट
- 8 ----- धोरणानंतर भारतात मोठ्या प्रमाणात बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची वाढ झाली आहे.
अ) आर्थिक ब) खाजगी क) उदारीकरण ड) जागतिक
- 9 उदारीकरणाच्या प्रक्रियेत संरचनात्मक समायोजन कार्यक्रमाचे ----- भाग आहेत.
अ) राजकोषीय सुधारणा ब) खाजगीकरण क) वित्तीय सुधारणा ड) वरील सर्व
- 10 सन १९९१ नंतर भारतात ----- धोरणात उदारीकरण आणले.
अ) आर्थिक ब) सामाजिक क) परकीय ड) यापैकी नाही.
- 11 ----- म्हणजे देशाच्या राजकीय सीमेबाहेर आर्थिक व्यवहाराचा विस्तार करणे होय.
अ) उदारीकरण ब) जागतिकीकरण क) खाजगीकरण ड) यापैकी नाही.
- 12 जागतिक व्यापार संघटनेच्या अहवालानुसार सन २०२१-२२ मध्ये भारत सेवा निर्यातीत ----- व्या क्रमांकावर होता.
अ) ८ ब) १० क) १२ ड) ७
- 13 शेती क्षेत्रातील विपत्ती हा ----- चा परिणाम आहे.
अ) खाजगीकरण, उदारीकरण, जागतिकीकरण ब) संख्यात्मक नियंत्रणे दूर करणे क) अंशदानाचे प्रमाण कमी करणे ड) वरील सर्व
- 14 भारतात शेती हा सर्वात मोठा ----- क्षेत्रातील व्यवसाय आहे.
अ) सरकारी ब) सहकारी क) खाजगी ड) मिश्र

15 भारतात हरितक्रांती घडवून आणण्यात ----- घटक जबाबदार आहेत.

अ) संकरीत बियाणे ब) रासायनिक घटक क) तंत्रज्ञान ड) वरील सर्व

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 कृषी जोखीम व्यवस्थापन
- 2 वाहतुकीचे महत्व
- 3 भारतातील माहिती तंत्रज्ञानाचे महत्व
- 4 वस्तू आणि सेवा कर

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 हरित क्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- 2 बहुराष्ट्रीय महामंडळाचे दोष स्पष्ट करा.
- 3 विमा व्यवसायाचे महत्व सांगा.
- 4 भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील उदारीकरणाच्या सकारात्मक परिणामाची चर्चा करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 बहुराष्ट्रीय महामंडळाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- 2 पर्यटन उद्योग म्हणजे काय ? भारतातील पर्यटन उद्योगाचे महत्व विशद करा .
